

רפי כאליל הבנות
שיכור חזר לקופנהאגן

למפעל הנחשת בתמנע ושימש כנהג הג'יפ הפרטי של מאיר בית'אש, מנהל המפעל. תמנע התקדם נלסון אל המטרה השנייה. הוא החל מפרסם רשימות משעשעות קצרות בטור שבועי משרה בוקר ועד אילת בדיעות אחרונות. הטור של נלסון עסק ברכילות מחיי תושבי אילת, סיפורים אישיים של פועלי תמנע, הווי מחנות-הצבא שבמרחב ופרטים בלתי-ידועים עד אז למרבית תושבי הארץ על זאבים בערבה, עונת ההתייחמות של צבא-הימדרבר ושיירות-המבריחים.

בימים שלפני מיצב-סיני היו אנשי מרחב אילת מעטים ביותר. עד מהרה התבלט רפי בין המעטים, הפך לשם-דבר בכל רחבי הארץ, בדיחותיו ותעלוליו התפרסמו בכזבים לילקוט של העולם הזה ובמדרורים רומים בעיתונים אחרים. המפורסמת שבהם היתה אודות כלבו, נמרוד, אותו הביא כאחת הפעמים שבהן חזר מהצפון. כשנשאל היכן קיבל את הכלב, שהיה מאומן להובלת עיוורים, הסביר רפי ברצון: "פשוט מאוד. נכנסתי למישרדה-בטחון, עצמתי את העיניים, והכלב הוביל אותי החוצה."

אוכל דגים, שותה קוניאק

ב ינתיב החליטה מועצת-אילת לטפל בענף מוזנח: תיירות. רפי, בעל רכונן מוחתם כעשרות אשורות-כניסה, נראה בעיני חברי המועצה כמתאים לטפל ברצינות בשטח זה, לעזור לאוסקר פרידמן, המשווע לענייני התיירות של אילת, במלאכתו. התיירים חיבבו את רפי מאוד. הסיפורים על הבחור הצעיר והעליו החי על שפת-הים, אוכל דגים ושותה קוניאק, עברו מפה לאוזן בכל בתי-המלון ברחבי הארץ. "היו כאלה שבאו רק בשביל רפי", סיפרו אנשי מחלקת-התיירות הממשלתית.

הג'וב החדש קרב את רפי אל מסע-ההרפתקות השלישי. פרנסתו כאיש ענף-התיירות וכתב בכמה עיתונים באילת, ביניהם העולם הזה הביאה אותו באחד הימים אל רציף-הנמל, מקום שם עגנה בירונטה טופס. רבי-החובל של הספינה, סיפר לו סיפור מעניין: "אחד האנשים שלי חזר היום לקופנהאגן. הוא שיכור, אין לי צורך בו. אולי אתה מכיר מישהו כאן, שיש לו פינקסימאי והוא רוצה להפליג לראנגון?"

רפי לא היסס אף רגע. הוא התקשר עם מערכת העולם הזה, הבריך לעיתונים בצפון כי "מלח ישראלי מפליג לראנגון בבירונטה טופס", טס לחיפה, החתיים את פינקסימאי הישן שלו בלישכת-הספנים הממשלתית, חזר לאילת, "הסכים" שיערכו לו מסיבת-פרידה ועלה לספינת הבירונטה.

באילת הרבו להתברר על חשבון הנסיעה המהירה. "אם רב" החובל של הבירונטה לא ישמור עליו, הוא יפוך למלצר של רפי ולא להיפך", צחק דני מצפון, מנהל נמל-אילת ונציג מישרד-הפיתוח בעיר.

איש מכל המתברחים לא ידע כי מאחורי הגיבונים הסגנוניים של רפי נלסון חבוי עיתונאי ממדרגה ראשונה, שאינו נסוג מכל סכנה בררפו אחרי סיפור טוב. השבוע הפך הכתב מאילת לעיתונאי המפורסם ביותר בעולם.

מי אני. הוא הסביר לי שכל עיתוני קאהיר, וגם תחנת-השידור, הודיעו על מעצרי, ושאני קצין ישראלי. זה לא נורא", ניסה השכן להרגיע אותי. במשך הנסיעה כבר ידעתי יותר על שכני לנסיעה. הוא סיפר לי שתפקידו כשומר צבאי הוא לשמור על הסדר ברכבת-הנוסעת לעזה. הוא עוסק בכדיקת הדרכונים והתעודות של כל מי שיוצא את מצרים ל-פלסטין". ביקשתי שיספר לי את קורות-חייו. הוא נענה ברצון. "לפני מלחמת 1948 הייתי תושב ראשון-לציון. היתה לי

אמר לי בעברית: "בן-גוריון מת!" אחד רצה לדעת: "אתה, קצין?" השוטר שישב לידי החליט לעזור לי: "תגיד לו שאתה קצין. מה איכפת לך?" מבחון המשיכו לשאול: "אתה קצין?" החלטתי להתנהג כהתאם לעיצה שקיבלתי: "איווה (כן) עכשיו ידעתי כבר מה לענות. כששאלו אותי שוב, עשיתי סימן שאני טון והצבעתי בשלוש אצבעות על הכתף. התחלתי לשוחח עם שכני בעברית. שאלתי אותו מניין יודעים אלה שבחון

מהמיטפתח על עיני, שהציקה לי מאוד. ניצלתי את ההזדמנות שלידי יושב דובר-עברית, כדי לבקש ממנו להגיד ליסמל להסיר ממני את המיטפתח לכמה רגעים. הסמל הסיר את המיטפתח. ראיתי שלידי יושב שוטר צבאי מצרי, בעל שפם קטן וארבע שיניים-בטור השניים הקדימיות. או ראיתי גם שהמתקולים מסביב לחלון הרכבת הם בטורים צבאיים וחיליים. הם התנהגו בגסות, כשהם מצביעים עלי כידיהם ומקללים בלא הרף. אחד השוטרים

ביב. אפילו התחלתי כבר להבחין מתי צועקים לי על מיצב-סיני, ומתי מקללים סתם. בלאת התיישב לידי מישהו ופנה אלי בעברית. "אתה מדבר עברית?" לא יכולתי לראות אותו, אבל הבחנתי שהעברית שלו טובה מאוד, יותר טובה מו שכפי אחר שטאח. רצייתי לדעת מניין הוא יודע עברית. "הייתי בארץ", הסביר לי הקול, "אל תפחד, אל תפחד", הוסיף מייד. "הם לא יעשו לך כלום". לא פחדתי. הרגשתי טוב מאוד, חוץ

בעיני המצרים, עזה עורנה חוץ-לארץ, ובני עזה זקוקים לרכונן כדי לבקר בקאהיר. עלינו לרכבת אחרת ויצאנו לכיוון עזה.

"בן-גוריון מת"

לפני שיצאנו לדרך, הרגשתי שוב בהתקלות סביבי. הפעם היה זה מחוץ לחלון, על הרציף. הייתי רגיל כבר לקללות ולצעקות שנשמעו מט

כך חיאר העולם הזה לפני 30 שנה את דמותו של רפי נלסון

הספן על הג'יפ

על עיגו. חוץ מזה וכה לכינוי חרש: נלסון, על שם האדמיראל הבריטי שתוּסֵה־עין. אחרי בתי-החולים באה תקופה קצרה בקיבוץ ראש-הנקרה, ואחריה תקופת ההרפתקות הארוכה. רודו של רפי, תושב ארצות-הברית, שמע על פציעתו של רפי והסכים לארחו בביתו שבניו-יורק. רפי החליט לנסוע, לממן את נסיעתו כמלח על אחת מאוניות-המשא המפליגות בקו חיפה-ניו-יורק.

נישואין

* וגרושין בשוויץ

רך ההרפתקות על הים הובילה את רפי מחיפה לאיטליה, משם לבריטניה וממנה לארצות-הברית. הוא שלח עשרות גלויות צבעוניות, סייר בכל רחבי היבשת וחזר לאחר שנה תמימה לישראל.

באחד הימים יצאה הגברת רונוצ'ויג למירפסת דירתה, כששמעה צפירה חדה של מכונית מחוץ לבית. כשהסתכלה נכביש ראתה את רפי יושב במכונית קרייזלר חרישה, בעלת מיספר אמריקאי, נוהג בה ככתוך שלו.

מסיפוריו של רפי קשה היה להבין הרבה. מיכתבים שבאו אחרייכן מארצות-הברית הסבירו כי המכונית היתה מתנת הדוד, שרצה בררד זו לרדוג לשיקומו של רפי.

רפי הפך לנהג-מונית. איגוד-הנהגים דאג למיספר ירוק, והנהג העליון, בעל הזקנקן השחור ומישפ-המשמש הנצחיים, הפך לדמות ידועה בכבישי הארץ.

כל זה נמשך רק שנתיים. בתום תקופה זו הודיע רפי לאביו כי מכר את הקרייזלר ב-5500 ל"י, וכי הוא יוצא "בשבוע הבא לטיול באירופה".

הידיעות מרפי, הגיעו, כרגיל, דרך העיתונות. רפי, שהצטייד בתל-אביב בתעודות של עיתון-ספורט ושל שבועון קטן, שהפסיק

רפי, בעניבה ובילעדיה
כבב להנחית עיוורים

את קיומו לאחר כמה חודשים, סיפר בכתבות ארוכות על מיסחקי-המול כמונטה קרלו, ועל נשפ-דיקורים מפואר בבית הרוזן הספרדי, הגנרליסימו פרנקו. באחד הימים התבררה המיטפתח על שיניו מיטפתחי קטן. רפי הודיע כי נכנס במול טוב לבריטה-הנישואין עם בחורה שוויצית. אחרי כמה חודשים הודיע שהתגרש ממנה.

כלב-הנחיה

* ממישרד-הביטחון

באותה תקופה נולד נלסון העיתונאי. כשחזר לארץ, לאחר מסע-ההרפתקות השני, רצה להשיג שתי מטרות: לצאת למסע השלישי ולהתפרנס מעבודה עיתונאית. שתי המטרות הושגו, אך לא מייד. לפרנסתו ולמימון המסע השלישי נאלץ רפי לצאת לעבודה במפעל יסדה-מלח. משם עבר

א שזה קנדה, בעלת שערות-שיבה, התרוצצה בשבוע שעבר במסדרונות מישרד ראש-הממשלה בירושלים, ביקשה מהפקידים לזמנה לראיון עם דוד בן-גוריון.

אותה שעה היה בן-גוריון עסוק וטרוד בשיחות עם פעילי מועצת-פועלי-חיפה ועסקני מפא"י. ראש-הממשלה עסוק, אין לו זמן עכשיו", אמרו הפקידים לאשה, שהתרגשותה גברה מרגע לרגע.

"מוכרח להיות לו זמן", קראה האשה, "אני אמו של רפי אילון, הימאי הישראלי שנעצר איתו ב-1948".

לכסוף קיבל אחד מזמכיריו של ראש-הממשלה את הגברת רונוצ'ויג לראיון. הוא לא היה אריב ביותר, ניסה לפטרה בכמה מיספטי-הסברה קצרים על כך ש"משתדלים" ו"מנסים" ו"מבררים". כשהמשיכה להתעקש, ביקשה הסברים מפורטים יותר על המאמצים הנעשים לשיחרורו של בנה, הסביר לה המזכיר: "רפי אילון הוא כתב העולם הזה. שהעולם הזה ישחרר אותו..."

טוסקאניני

הצעיר

על אף אדישותו של מזכיר ראש ממשלת-ישראל, עסקו אותה שעה כל סוכנויות-הידיעות הגדולות בעולם, וכמה ממיטב מדינאים, בגורלו של הצבר, אשר איש מהם לא הכיר את שמו לפני שבוע. מי האיש שעמד במרכז הסערה הבינלאומית הזאת?

רפאל רונוצ'ויג נולד בתל-אביב, גדל בשנות-חייו הראשונות ככל צבר אחר בן-גילו, שחק עם ילדי-השכנים בסמטת-החול של הפרבר התל-אביבי, ביקר בטיפת-החלב, נכנס בגיל שלוש לגן הילדים. אולם אז קרה הדבר שנתן כיוון חדש לחייו, הוציאו מכלל חבריו הוריו, מרטיין וארנה רונוצ'ויג, נפרדו.

רפי נשאר אצל האם, שעברה לחיפה. בהיותו בן שש, הוכנס למוסד אהבה שבקיי-ביאליק, הצטיין בלימודיו, אך לא בהתנהגותו.

כששאלים את ארנה רונוצ'ויג באיזה מיקצוע הצטיין רפי במיוחד, היא מרבה לספר על כישרונותיו הרדמתיים והמר סיקאליים: "היה לו כישרון מיוחד למישחק. הוא השתתף בהרבה הצגות של החוג הרדמתי בבית-הספר, ניגן על כינור ואהב מאוד מוסיקה. פעם נכנסתי לחדר וראיתי את רפי כשהוא עומד כשהכינור בידו, מנגן משהו בלי תווים וצועק: "אני טוסקאניני!" ככל זאת, למרות כל הכישרונות, ואולי בגללם, לא התמיד רפי אף לא באחד מהשטחים המרובים שבהם הצטיין. כשחשב שהוא כבר די עצמאי כדי להחליט בעצמו מה עליו לעשות, הדהים את אמו בהודעה פתאומית, במחצית שנת הלימודים השביעית בגימנסיה: "אני יוצא לקיבוץ, להכשרה!"

אייאפשר היה לשכנע אותו לשנות את החלטתו. רפי יצא לקבוצת כינרת במיגרת חברת-נוער של נוערי-הקבוצות.

החטוף

בפיג'מה

רהרפתקן רפי רונוצ'ויג-אילון נולד באותה תקופה בקיבוץ היה רחוק מהאם הדואגת והמסגיחה, היה יכול לעשות כל מה שעלה בדעתו. הוא עבר מענף לענף, השתלב עד מהרה בחיי-החברה התוססים של המקום. כשהגיע הצו להתגייס לפלמ"ח, היה רפי בין הראשונים. הוא הבחין מייד כי זהו עניין בשבילו.

הקיבוץ היה רק שלב ראשון. התחנה השנה היתה בגרודי-הפלמ"ח, השלישית היתה בבית-החולים לשם הוכנס אחרי שנפצע קשה בעינו מרסיסיפגו.

החורים לא ידעו דבר. המיכתבים שהגיעו אליהם, לעיתים רחוקות, היו פשוטניים מאוד. ההודעה הקצרה שקיבלו לביתם אמרה רק זאת: "רפי אילון הוכנס לבית-החולים צבאי איי.שם." לחורים הודיעו שרפי נפצע קל. האמת היתה עגומה יותר: הריסו חדר לעינו, השחית אותה, הפך את רפי לנכה בעין אחת.

האם באה לבית-החולים, חיפשה את רפי במחלקות, אייאפשר היה למצוא אותו: לא היה זה מקום לאיש חרפי אילון. למרות פציעו הקשים רצה רפי לחזור לחטיבה. הוא שיכנע כמה מחבריו לגרוד, שבאו לבית-החולים בג'יפ, חטפו את הפצוע בפיג'מה וחזרו לחטיבה. רק פקודה מפורשת, ואיום בעונש, החזירו את רפי לבית-החולים, ממנו יצא כשתעורר-נכה בידו ותחבושת שחורה